

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

AUTOR POSUZOVANÉ PRÁCE: **Soňa Nožinová**

NÁZEV PRÁCE: **Šperky jako součást kroje v době bronzové**

TYP PRÁCE: **diplomová**

AUTOR POSUDKU: **Doc. Mgr. Ondřej Chvojka, Ph.D.**

TYP POSUDKU: **oponent**

KRITÉRIA HODNOCENÍ

1. Bylo splněno zadání práce? **výborně**
2. Využití dostupných informací k tématu: **výborně**
3. Formální aspekty práce (rozsah, gramatika, úprava): **výborně**
4. Strukturování práce: **výborně**
5. Užívání odborné terminologie a stylistiky: **výborně**
6. Úroveň analýzy a syntézy dat, výběr a použití vhodných metod: **výborně**
7. Byly vyčerpány hlavní problémy tématu? **výborně**
8. Zaujal student vlastní stanovisko a jak je argumentačně podpořil? **výborně**

Návrh výsledné klasifikace: výborně

Stručné zdůvodnění celkového hodnocení: Mezi důležitá témata výzkumu společnosti doby bronzové patří otázky sociální, věkové a genderové exprese. K nemnoha možnostem, jak lze uvedené otázky řešit pomocí archeologických pramenů patří rekonstrukce kroje včetně všech jeho součástí. Toto téma, již po delší dobu řešené zejména v severské a německé archeologii, stálo v Čechách dosud na okraji badatelského zájmu. Je proto potěšitelné, že si jej za objekt svého zájmu pro diplomovou práci vybrala Soňa Nožinová.

Předložená práce má jasnou a přehlednou strukturu, přičemž ji lze rozdělit do tří základních částí: na část teoretickou, na část věnovanou analýze hlavních komponent z vybraných českých hrobových souborů střední až pozdní doby bronzové a na část věnovanou traseologické analýze několika náramků z jihočeských středobronzových mohyl.

Hned v úvodu (s. 1) autorka uvádí, že mezi šperky patří náhrdelníky, nákrčníky, jehlice, spony, náramky a prsteny – doporučuji přidat před tento výčet slůvko „např.“, neboť se jistě nejedná o finální výčet šperků: vzpomeňme např. na vlasové šperky, náušnice, nánožní kruhy, závěsky apod. Autorka si je toho ovšem vědoma a s mnoha dalšími kategoriemi v textu dále pracuje.

V teoretické části prokazuje Soňa Nožinová znalost relevantní domácí a především zahraniční literatury. Přináší definici pojmů kroj, oděv a šperk a na základě četných příkladů, především ze Skandinávie, dokládá odlišnosti nejen mezi mužským a ženským krojem, ale i mezi několika typy ženských krojů. Ideální podmínky pro studium této problematiky nabízejí dánské nálezy ze střední doby bronzové, v Čechách je bohužel situace daleko více fragmentární.

Přes konstatovaný nepříznivý stav dochování hrobových komponent v našich zemích vybrala autorka celkem 677 hrobových souborů ze 180 lokalit střední až pozdní doby bronzové, který podrobila statistické analýze. Aplikovala přitom tzv. analýzu hlavních komponent, což je dle mého názoru vhodná metoda pro tento typ výzkumu. Zjistila přitom, že šperky střední doby bronzové mohou i díky umístění u kostrových hrobů v původní funkční pozici v relativně dobré míře posloužit k rekonstrukci různých typů kroje tohoto období (minimálně z hlediska odlišení ženského a mužského), zatímco u hrobů z doby popelnicových polí toto vzhledem k dominantnímu zastoupení žárových hrobů nelze (vesměs ani nelze určit, jestli byly nalezené šperky součástí kroje anebo hrobovými milodary).

Velmi oceňuji také „praktickou“ část práce S. Nožinové, představující traseologickou analýzu povrchu několika vybraných náramků z jihočeských středobronzových mohyl. Autorka aplikovala tuto metodu v Čechách vůbec poprvé. Přestože osm analyzovaných náramků představuje statisticky nízký počet, lze i tak vysledovat zajímavý potenciál, který takovéto analýzy nabízejí. Vedle doložení skutečnosti, že do hrobů nebyly dávány nepoužité artefakty vyrobené pouze za účelem pohřbu, ale že se jednalo o patrně dlouhodobě používané šperky, je důležitý i přínos provedené analýzy pro rekonstrukci oděvu a potažmo celého kroje. Autorka tím i naznačila možný směr dalšího bádání v této oblasti.

Celkově mohu konstatovat vysokou obsahovou úroveň předložené diplomové práce Soni Nožinové. Diskutabilních či sporných pasáží je jen minimální počet: zmínil bych např. na s. 32 uvedené období Br D – Ha A, které bych na rozdíl od autorky neoznačoval jako přelom mladší a pozdní doby bronzové. Není mi také jasný rozdíl mezi litými a masivními náramky (s. 32). Je v této souvislosti škoda, že autorka nezařadila do práce nějaký obrazový typář artefaktů.

Katedra archeologie, Filozofická fakulta, Jihočeská univerzita v Plzni

Jazyková úroveň práce je dobrá překlápů nebo gramatických pochybení jsem zjistil jen minimálně (např. "... se našlo celkem našlo 67 typů jehlic..." /s. 49; "díky nálezů fragmentům kadlub" /s. 85/).

Diplomová magisterská práce Soni Nožinové tak podle mého názoru splňuje kritéria kladená pro tento typ práce, a proto ji rád doporučuji k obhajobě.

DOPLŇUJÍCÍ OTÁZKY K OBHAJOBĚ (nepovinné):

DATUM: 25.5.2018

PODPIS:

